

E.C. Dahls hager

III

NTNU AAR4990

Maja Paulsen Skjerdingsstad

Arbeid

E.C. Dahls hager
Maja Paulsen Skjerdingsstad

Introduksjon	7 - 11
Språk	13 - 33
Rom	35 - 61
Slektskap	63 - 85
Repetisjon	87 - 109
Artikulering	111 - 129

Introduksjon

Gjennom selvprogrammert kurs høsten 2019 jobbet jeg med utvikling av arkitektur i fritt rom. Åpne arkitektoniske undersøkelser med ulikt utgangspunkt og metode. Det resulterte i en bok med 25 skisseprosjekter som vi valgte å kalle papirprosjekter.

Papirprosjektene tar utgangspunkt i arkitektur som mulig svar på vår tids utfordringer. De har tro på arkitektur med stor A. I papirprosjektene er vi ikke nødvendigvis interessert i alle faktorene man må ta i betraktning når man bygger. Papirprosjektene er forskende etter utvikling av et personlig språk og en søken etter posisjon i faget.

Dette semesteret er målet at papirprosjektene kan være små undersøkelser som kan være med å påvirke det endelige prosjektet. Et virkemiddel for at den arkitektoniske diskusjonen skal ta noen viktige steg, og for å kunne utvikle et språk til stedet. Papirprosjektene skal også være et forsøk på å skape en større forståelse av konteksten. Mellom referanser og egne undersøkelser er også eksisterende bebyggelse fra Trondheim og området plassert inn. Idéen er at det skapes en helhet mellom fortid, nåtid og fremtid.

Ved å ha en fot i fortiden og en i fremtiden søker jeg mot en arkitektur som tåler tid. En arkitektur som sklir inn i sitt omgivende og som bygger videre på stedets ånd.

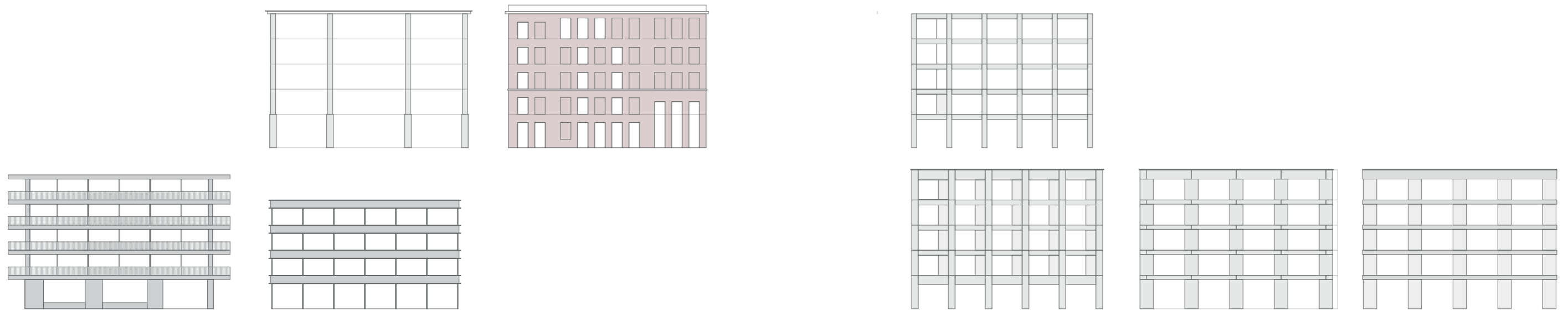
Everything i see is history. Almost everything that surrounds us, our landscapes, villages and cities, down to our houses and the rooms where we live, is full of history; we just have to see it. I like to think that, with my work, I add a little bit to all of this things that are already here, in the world.

- Peter Zumthor

Språk

Fasadeskisse

From a sequence of these individual patterns, whole buildings with the character of nature will form themselves within your thoughts, as easily as sentences

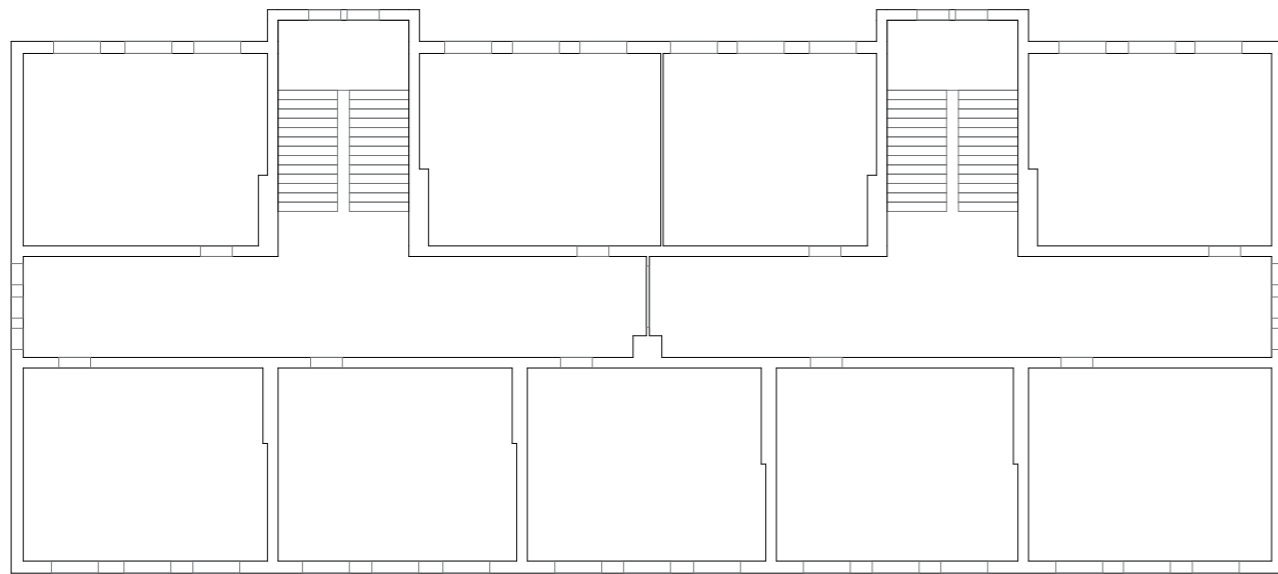
- Christopher Alexander

Kan arkitektur sammenliknes med språk? Begge er de resultat av en kontinuerlig utvikling av kultur, landskap og sted. De følger begge mønstre der enkelte ting overlever generasjon, og der til stadighet nye aspekter utfordrer de begge.

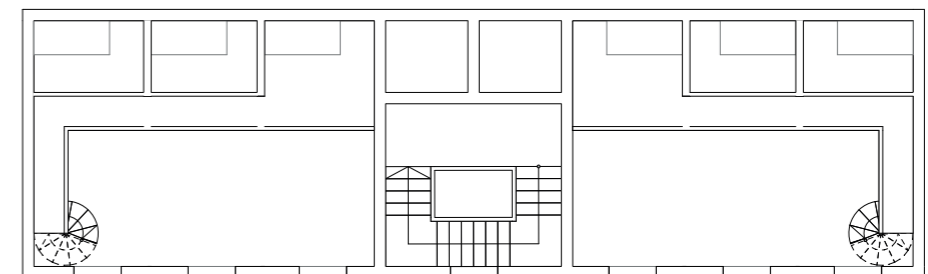
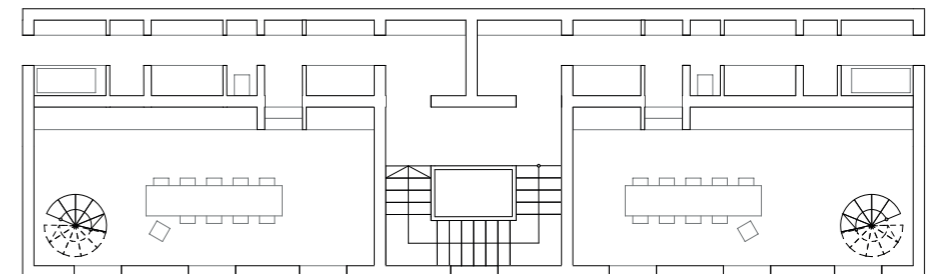
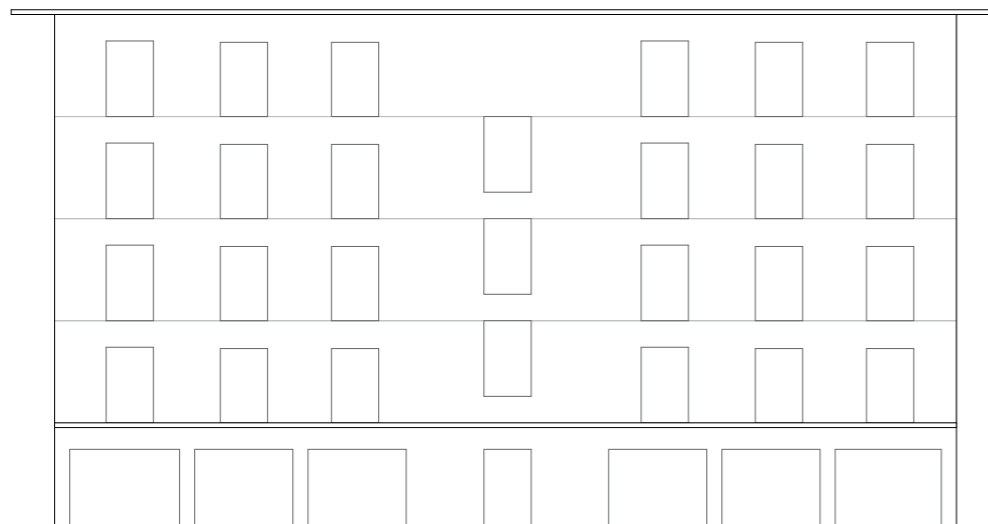
Arkitektur har historisk oppstått over tid basert på disse kriteriene. Før bygde man slik man bygde fordi det var denne måten å bygge på. Forståelsen av sted og byggeskikk var implementert i alles forståelse. Man kjente mønstrene og man forstod språket. Arkitekten var gjerne byggherren og håndverkeren. Jeg tror fortsatt et sted har et eget språk. Kanskje må det bare gjenopdages.

Innenfor området jeg har valgt å se på er det flere ulike typologier og nabolag. Her finnes alt fra små trehus til store betongkonstruksjoner. Byggene står igjen som et produkt av sin tid. De ulike typologiene leses som ulike språklige nyanser, men hvor de samtidig relaterer til hverandre gjennom sine omgivelser. Ordene gjør at et bygg snakker samme språk – at det er en overordnet sammenheng i det man bygger.

Lademoen Folkeskole
Mellomveien 5

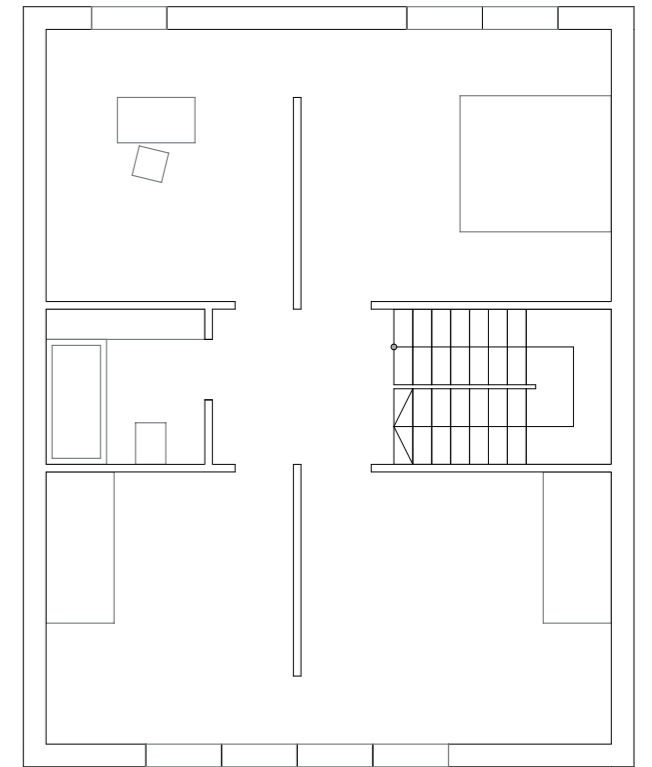
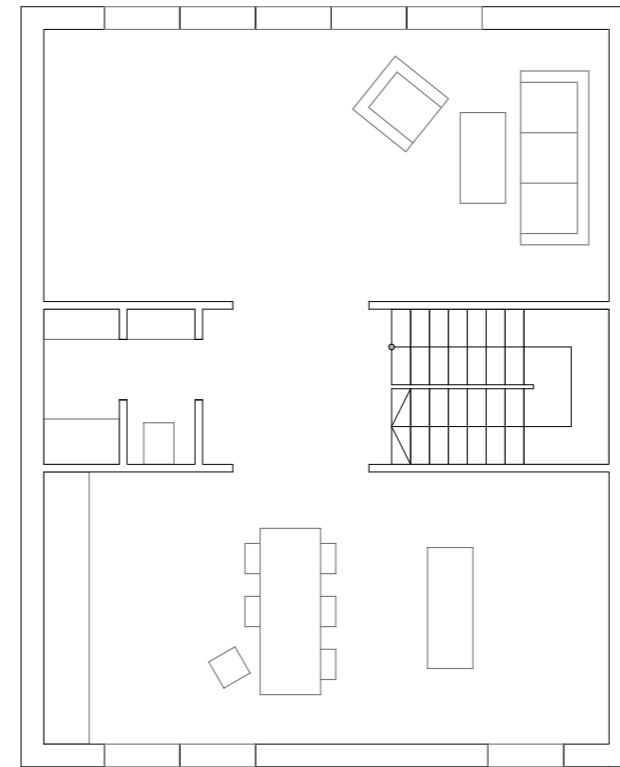
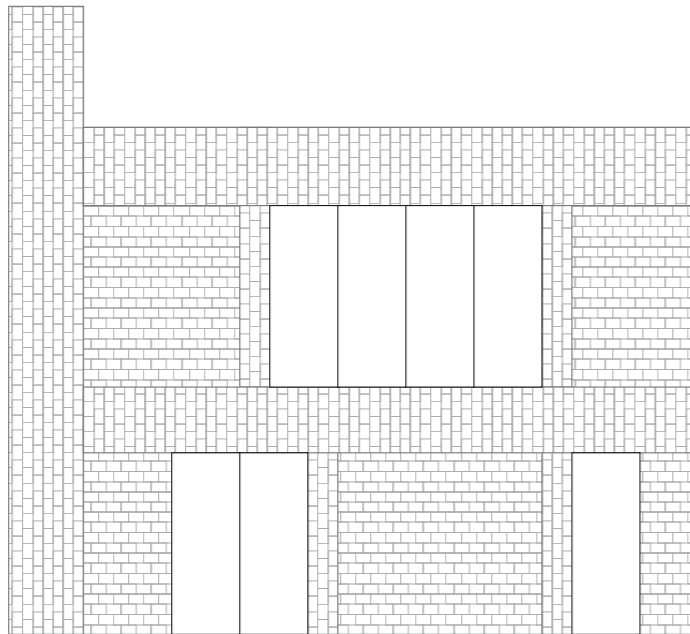

Teater
Papirprosjekt

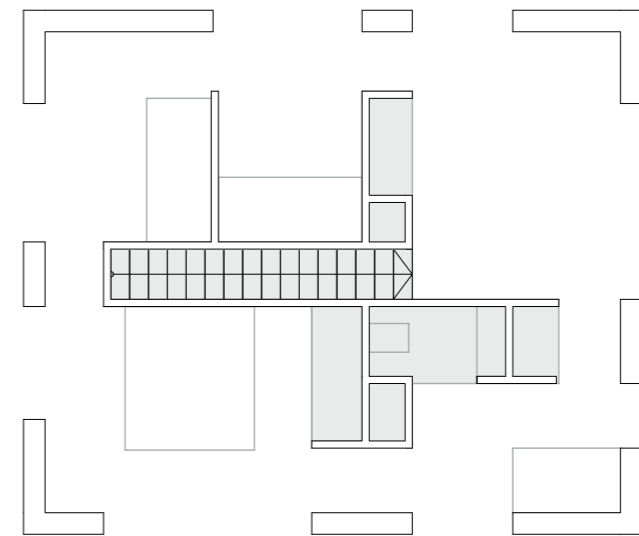
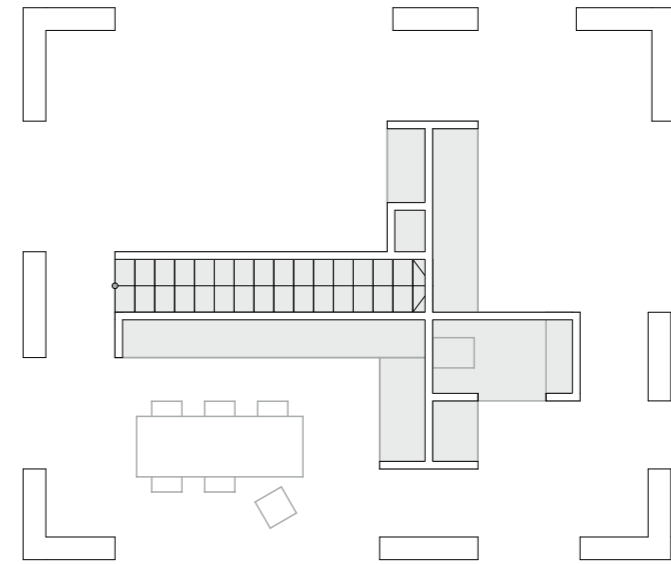
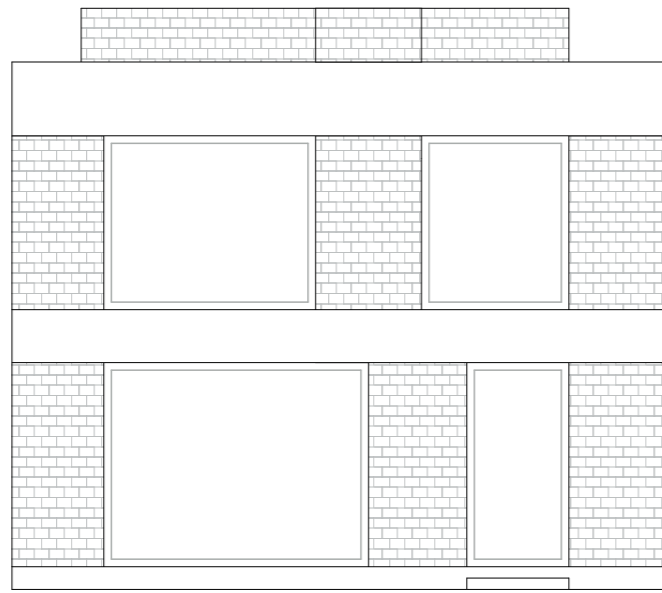

Tegllhus
Papirprosjekt

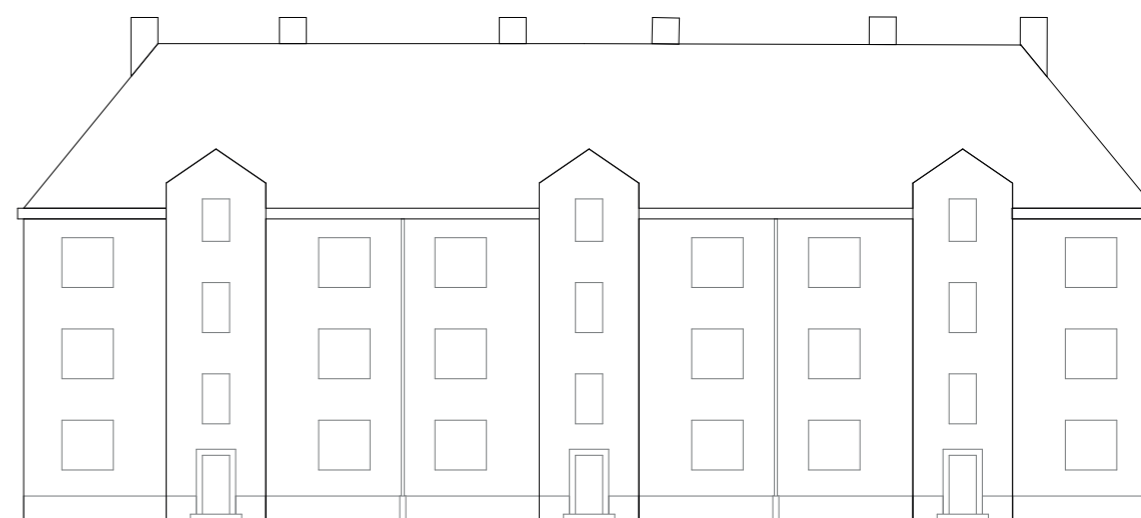
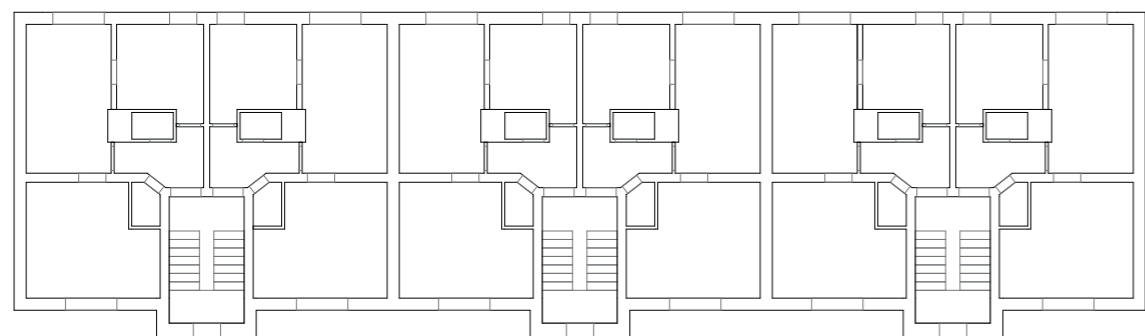

Hus uten dører
Papirprosjekt

Eksempel på leiegård
Ulstadløkkveien 22

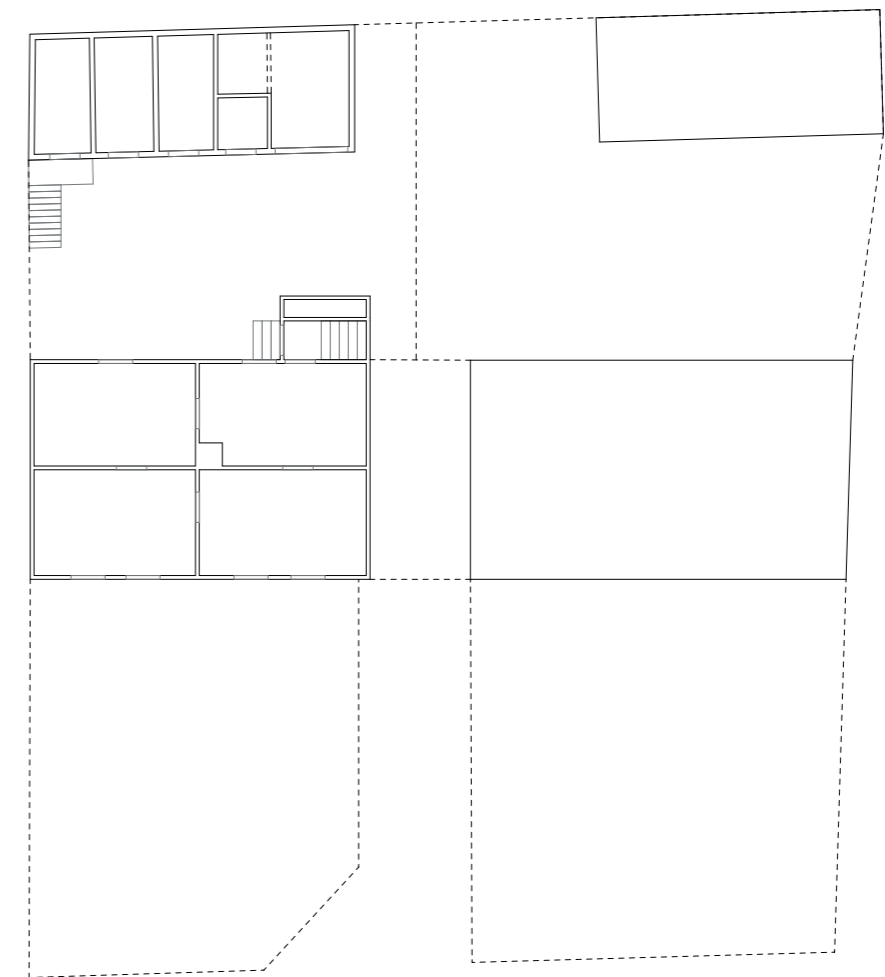
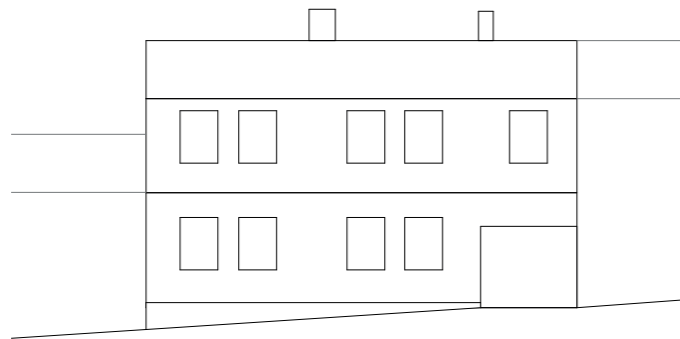

Rom

Propagandaplakat
Arbeiderpartiet

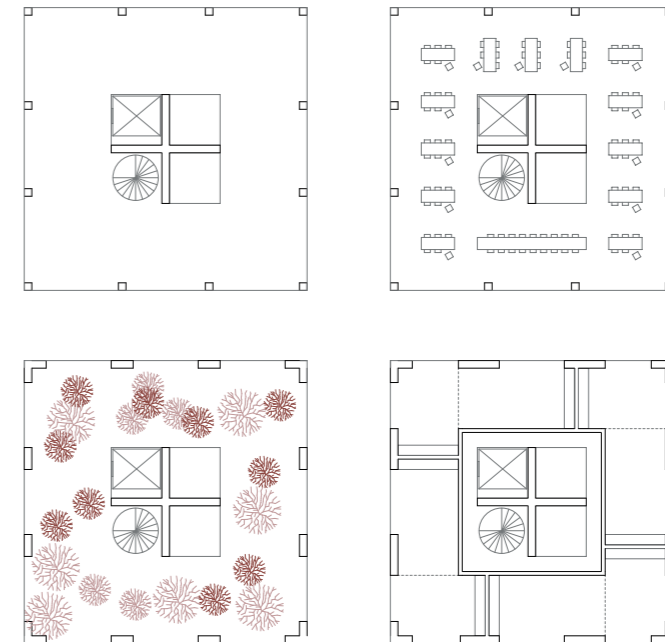
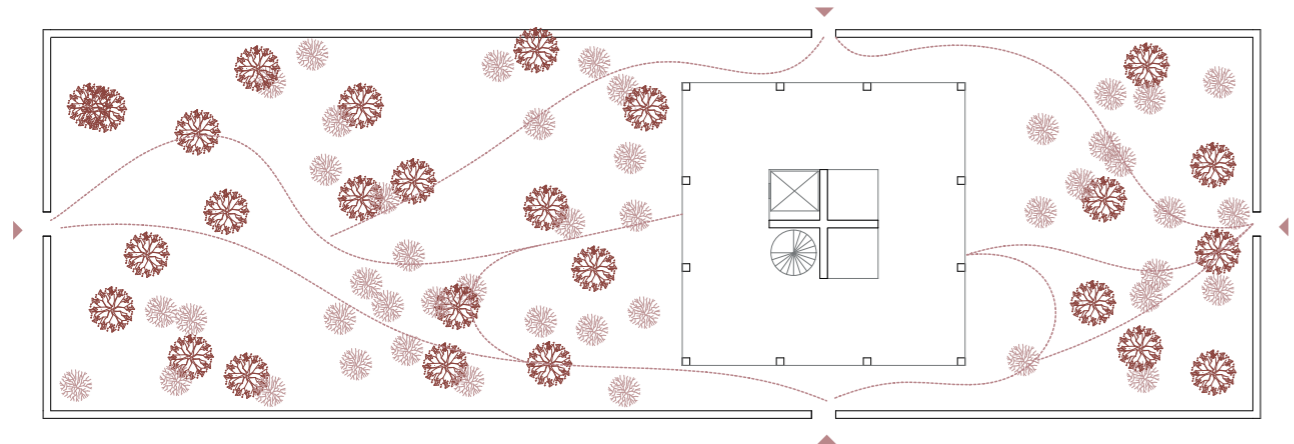
Tidlig type arbeiderbolig
Biskop Darres gate 15

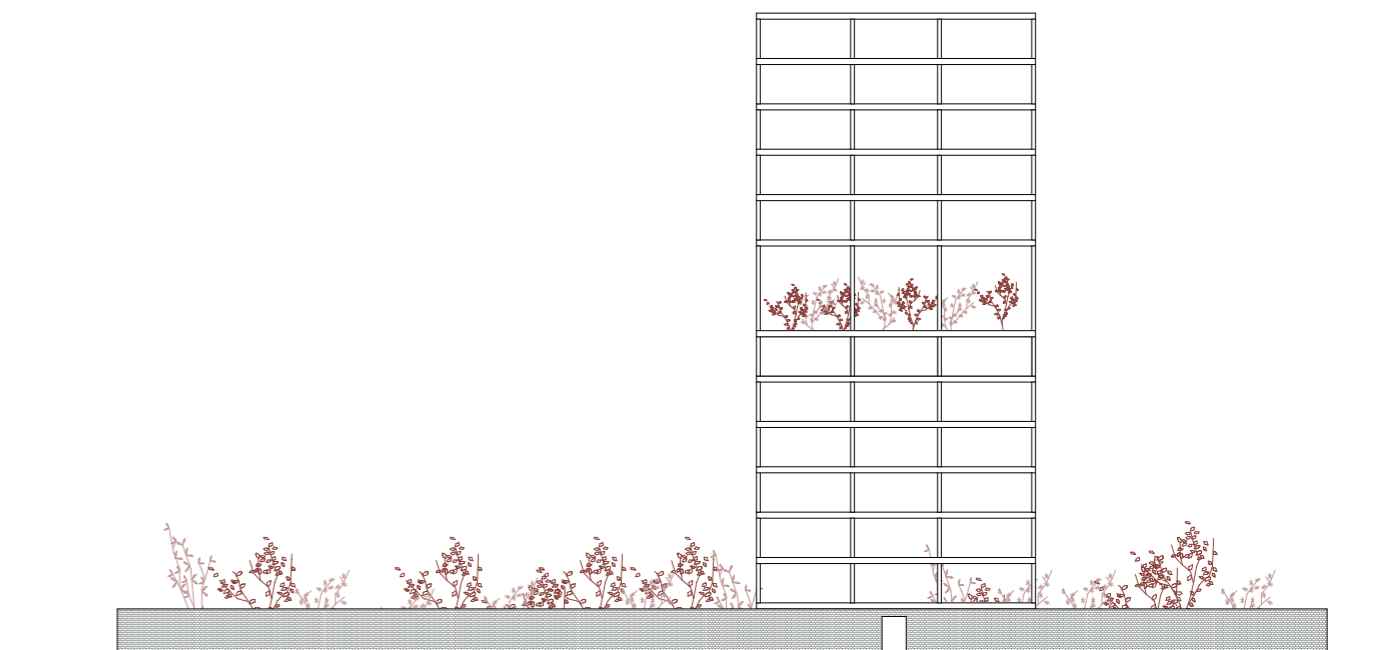
Byrom kan være både åpne og intime, offentlige og private. I en by er det gjerne tydelig skille mellom hva som er offentlig og private rom. Et leselig hierarki som man enkelt forstår og kan relatere seg til. Avgrensingen av rom er viktig for opplevelsen av dem, og oppfattelsen av et byrom defineres ofte av bebyggelsens avgrensning. I en bybolig er det spesielt interessant å se på forholdet mellom innerrommet og byrommet. Hvordan er forholdet mellom det veldig private og det helt offentlige?

Tidlige type arbeiderboliger på Svartlamoen møtte gjerne byen med en forhage, og hvor én etasje var hevet litt opp fra bakken. Møllenbergtypologien er et annet eksempel som har en opphevet førsteetasje men hvor bygningen ligger tettere opp til selve gaten, og oppleves mer urban. Overgangssonen mellom det offentlige og private er ofte artikulert i en steintrapp opp til inngangen.

Tårn
Papirprosjekt

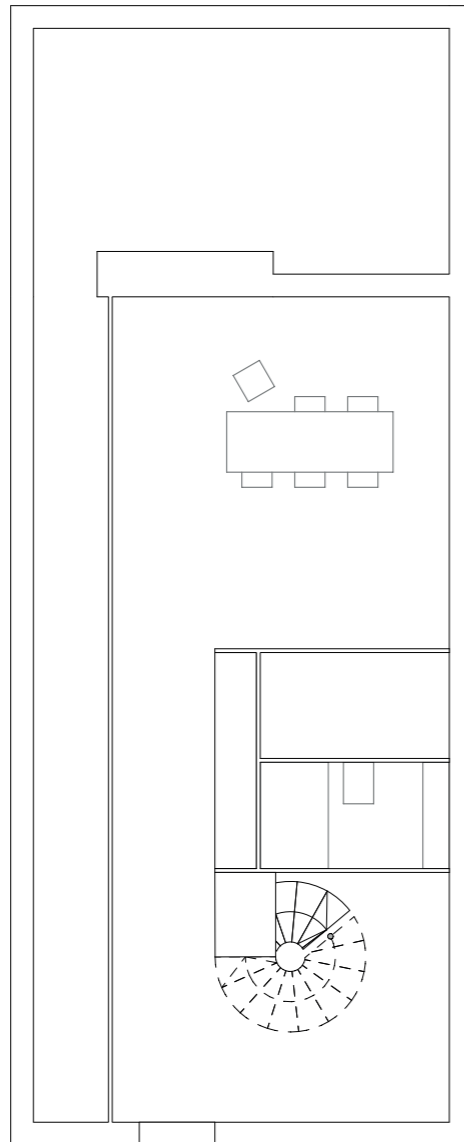
Tårnet henvender seg til de store strukturene på Nyhavna. Dora, E.C. Dahls, industribyggene. Det skaper en tyngde et sted, og er et nytt holdepunkt i landskapet. Tårne skaper utsikt mot fjorden og mot byen for de som bor høyt, og en nærere utsikt til skogen for de som bor lavt. Muren er tårnets avgrensning til byen, og er med på å definere gateløp samt parken på innsiden.

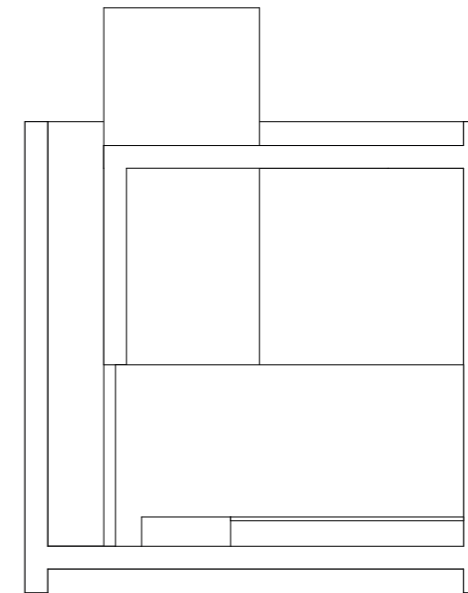
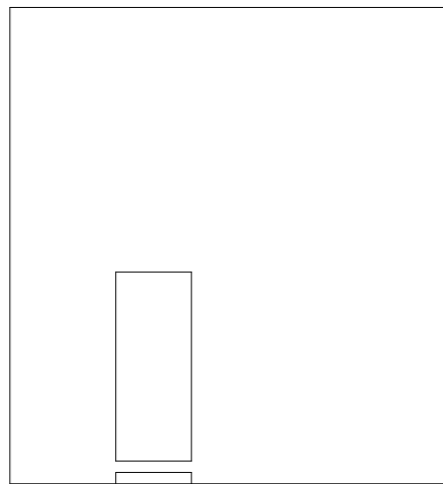
Playground, Carrara, 1968
Enzo Mari

Hus uten utsikt
Papirprosjekt

Industribygg med gjenmurte vinduer og store bunkere. Det som skjer bak fasadene er ukjent for den som går på gaten. Man kan argumentere for at det ikke skaper mye aktivitet i byrommene med slike fasader, men det er også noe veldig spennende ved det. Det livet man ikke får sett mer enn et glimt av.

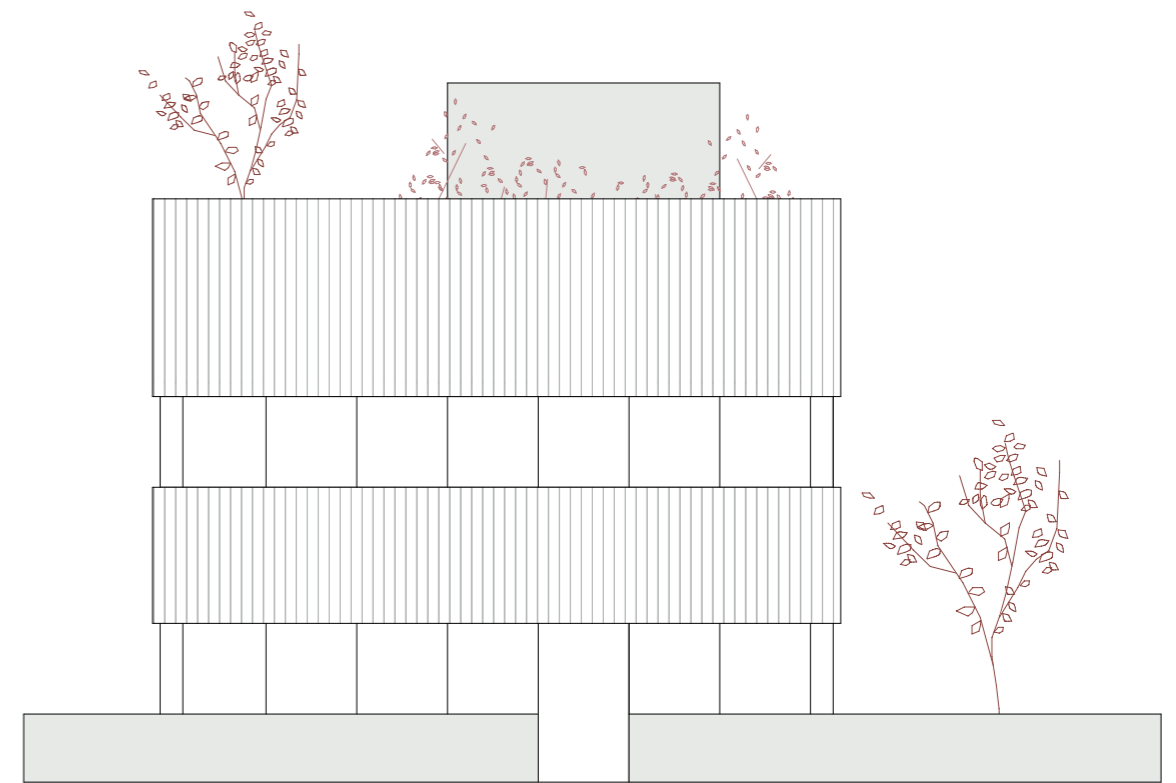
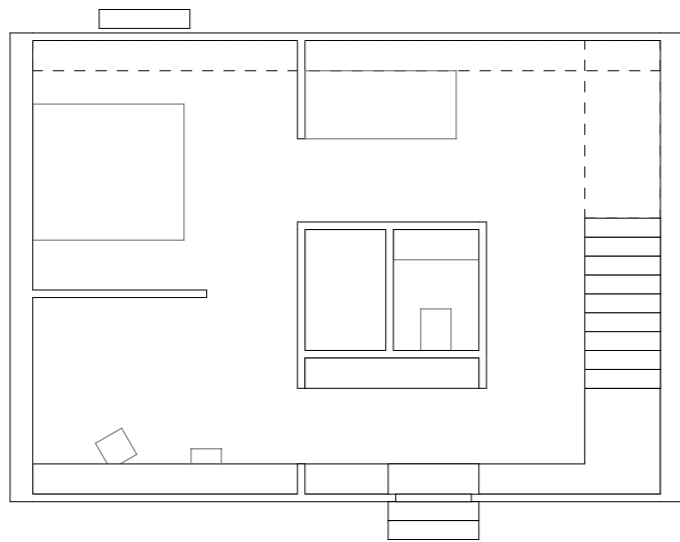
På studietur i Japan ble jeg fascinert av den nære utsikten, hvor de avgrensede uterommene i stor grad blir en del av opplevelsen av innerrommet. Eksponeringen av den fjerne utsikten er ofte ikke så stor, men blir desto mer satt pris på de få stedene den er tilstede.

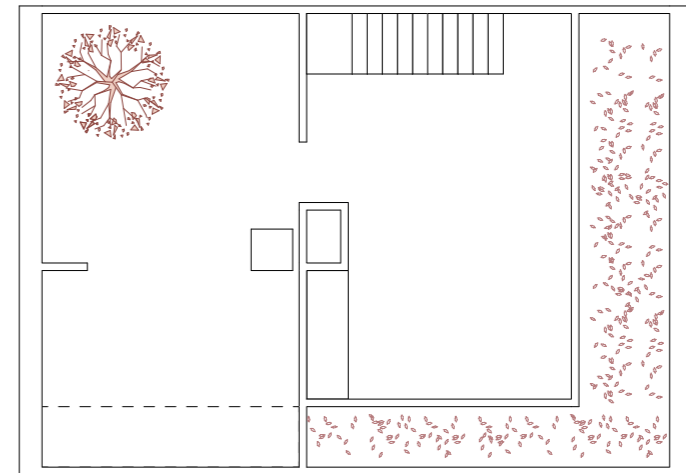
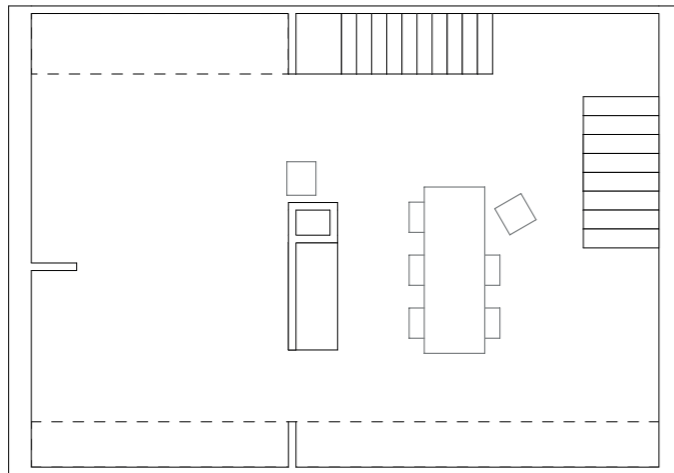

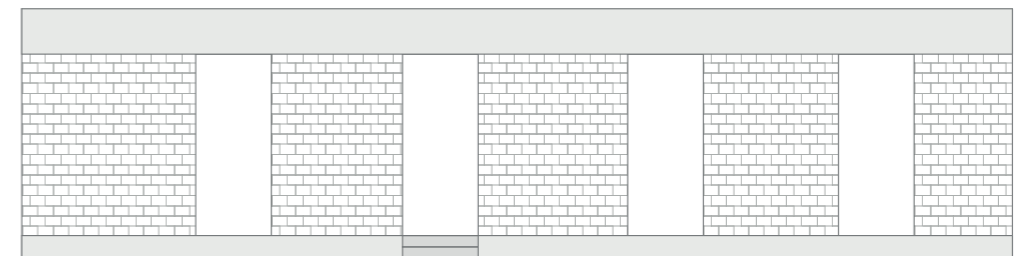
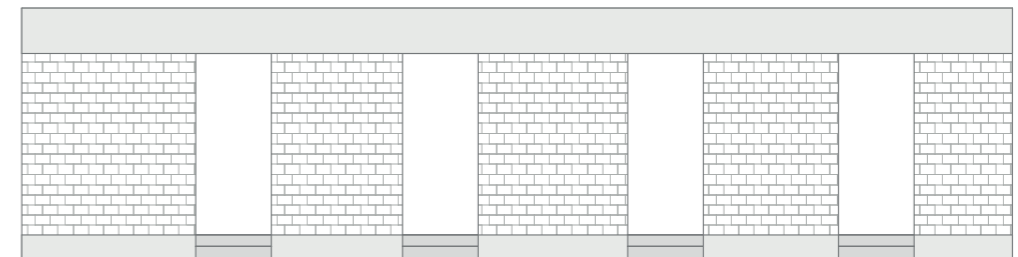
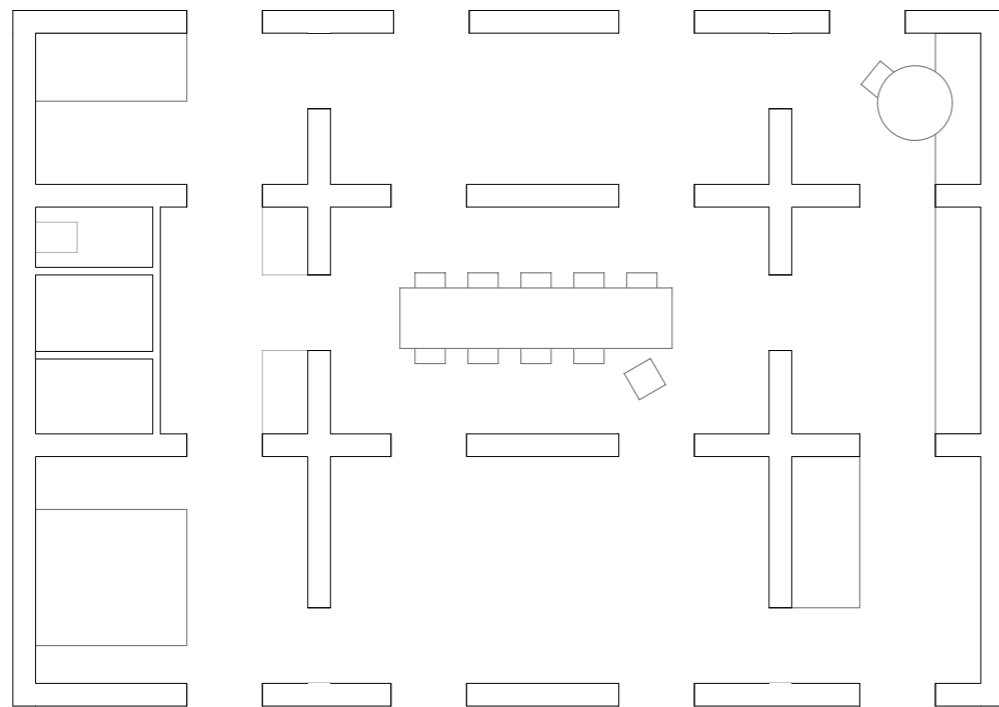
Appartement de M. Charles de Beisegui, 1929
Le Corbusier

Hus med en takhage
Papirprosjekt

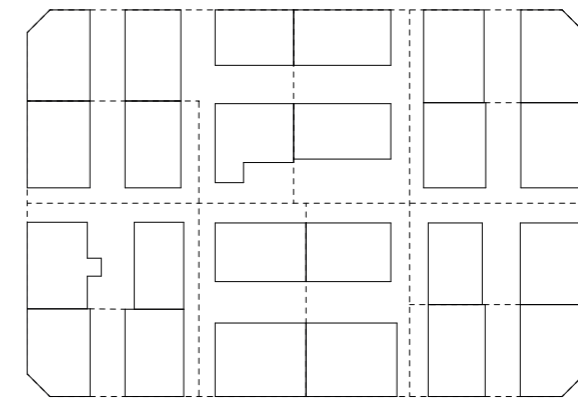
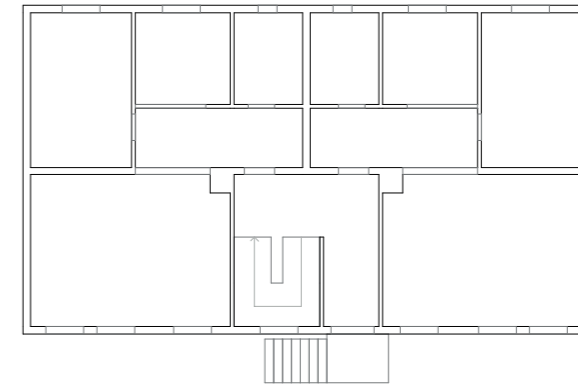
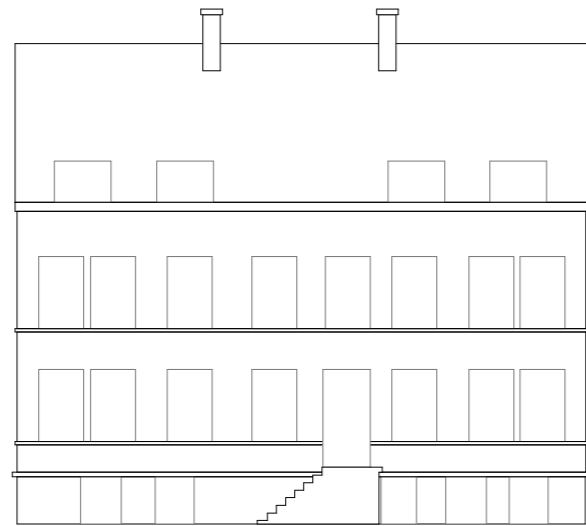

Senter
Papirprosjekt

Møllenbergtypologien
Østersunds gate 18

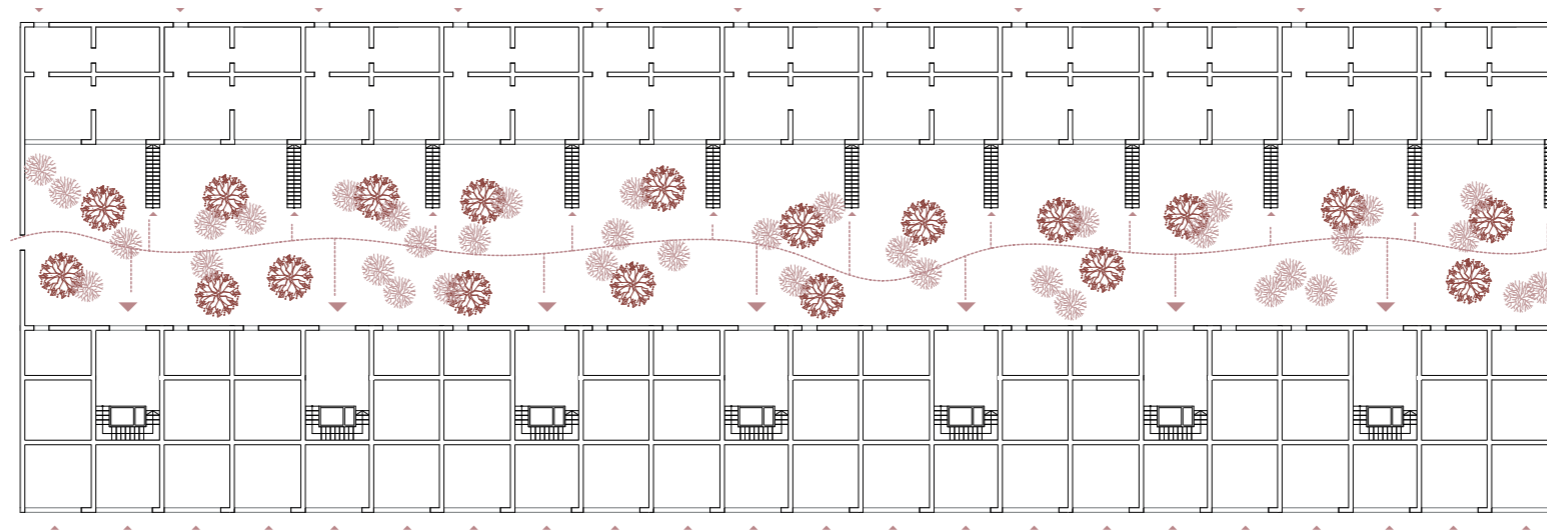

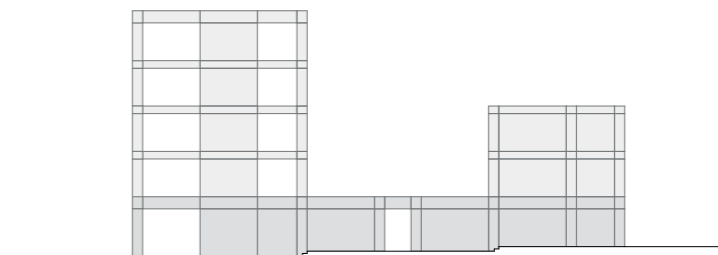
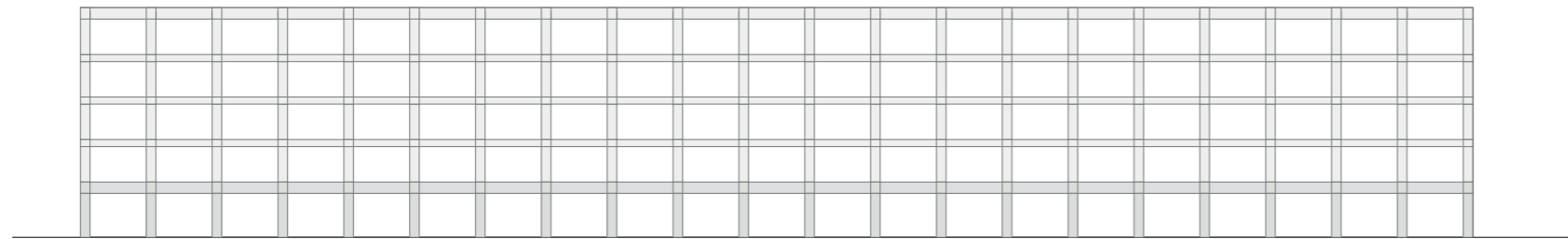
Slektskap

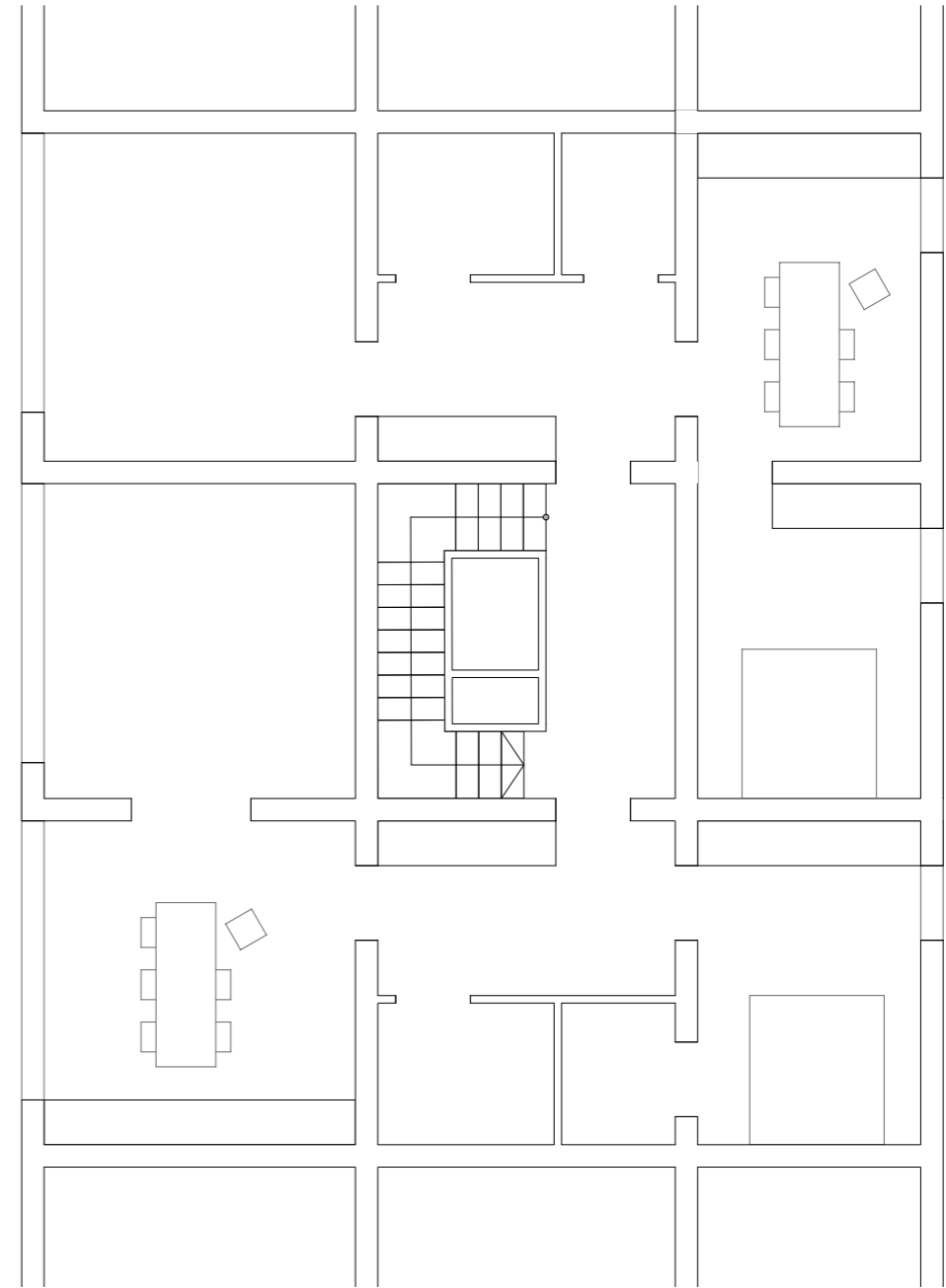

Hofeisenstraße, Berlin, 1925-33
Bruno Taut

Townhouse og leilighetsbygg
Papirprosjekt

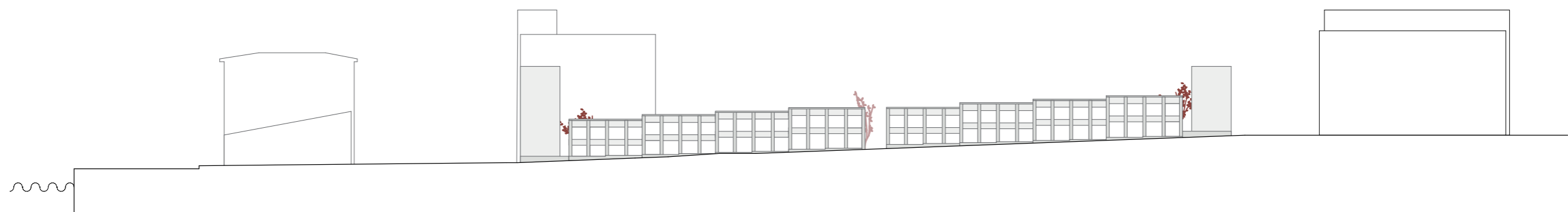
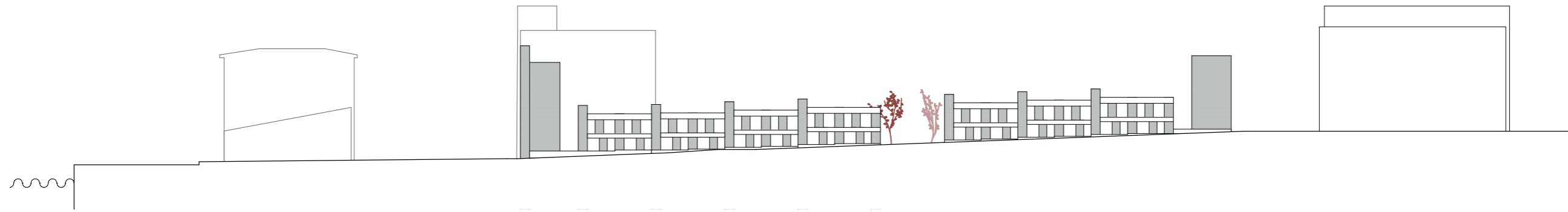

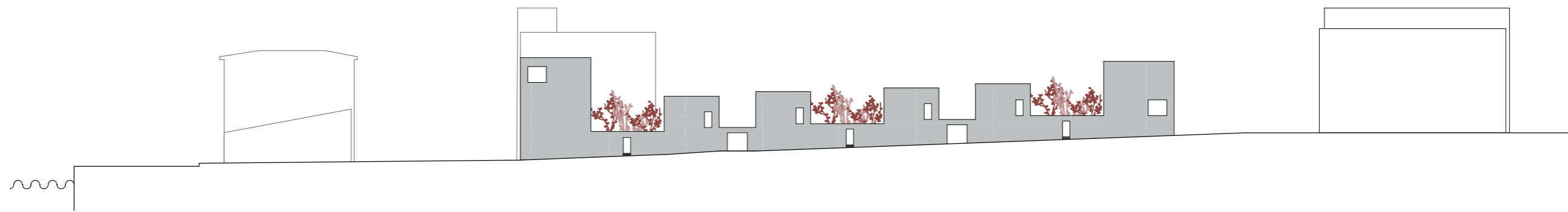
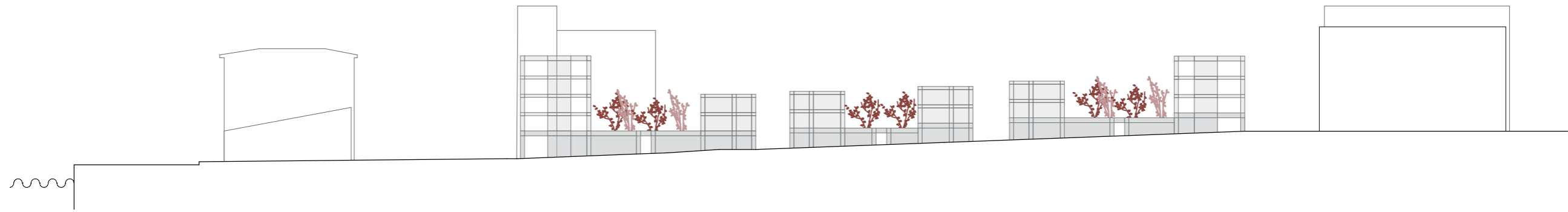

Quinta da Malagueira, 1973-77
Álvaro Siza Vieira

Fasadestudier

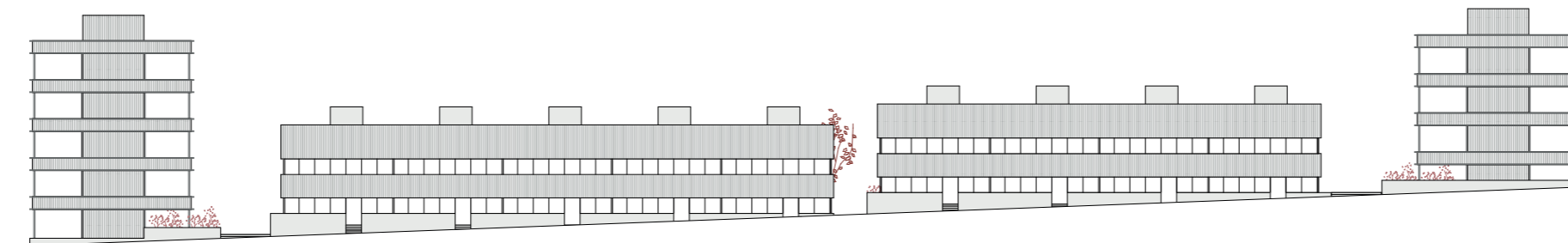
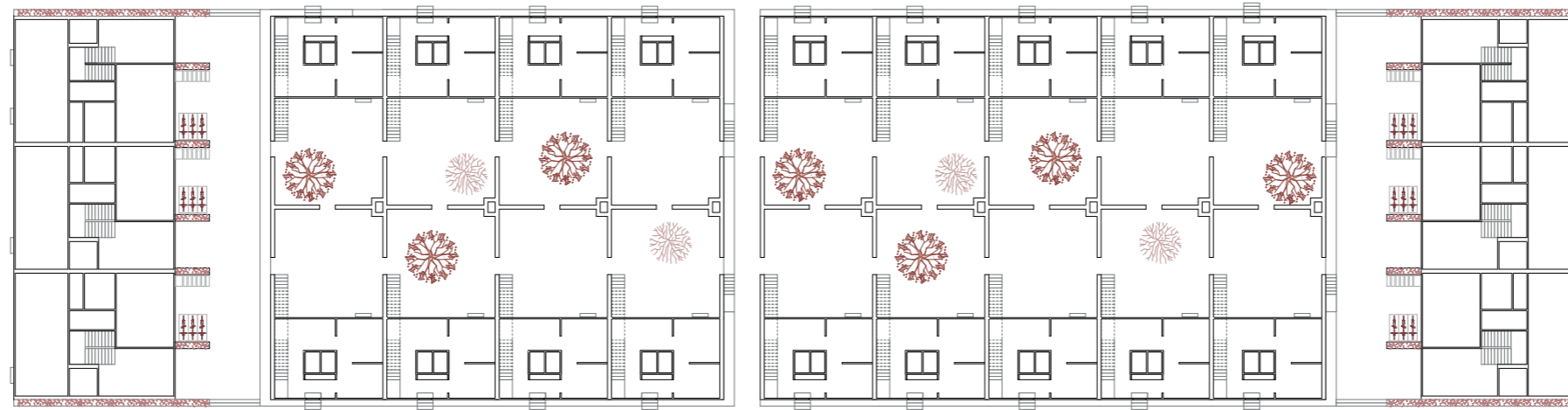
Fasadestudier

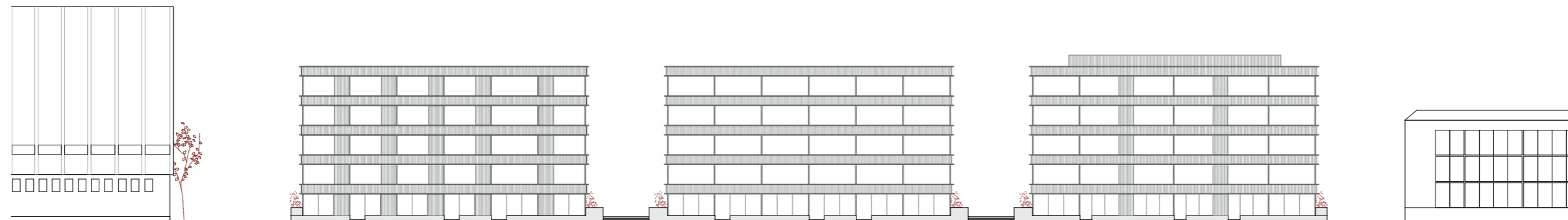

Slektskap kan sees som arkitekturens evne til å relatere til sine omgivelser. Dette gjelder ikke bare i form av språklig art i forhold til det omkringliggende. Det er også evnen prosjektet har til å relatere til seg selv. Lage et helhetsinntrykk, og med det kanskje også skape litt distanse til sine omgivelser? Det er også et viktig moment når det kommer til områder hvor flere arkitekter skal samarbeide. Kunne man laget noen felles regler for utforming av den nye arkitekturen til et sted?

Kanskje kan språket ha en dialekt?

Townhouse og leilighetsbygg
Papirprosjekt

Fasadestudier

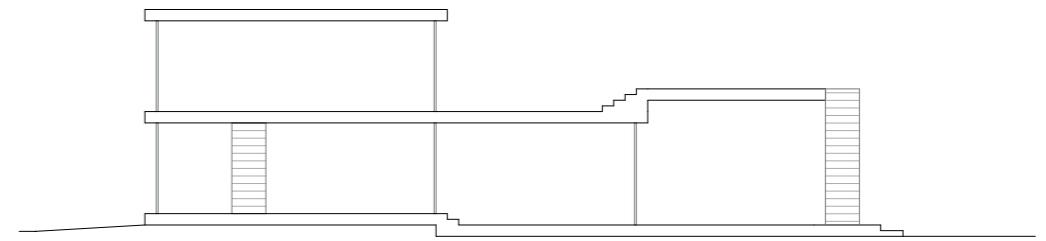
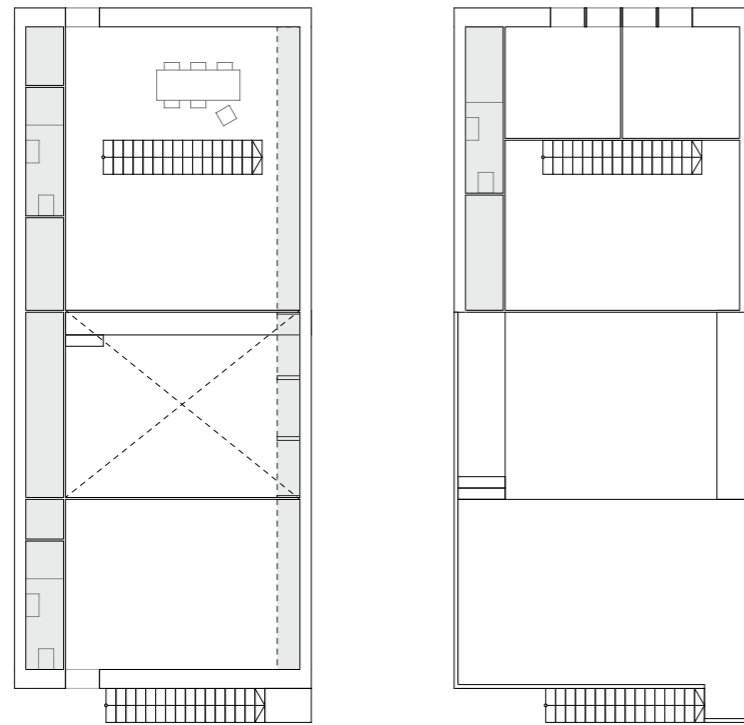

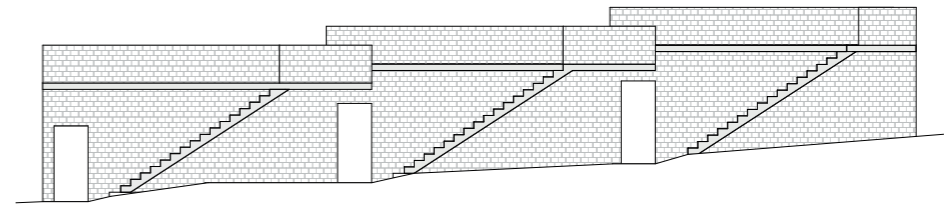
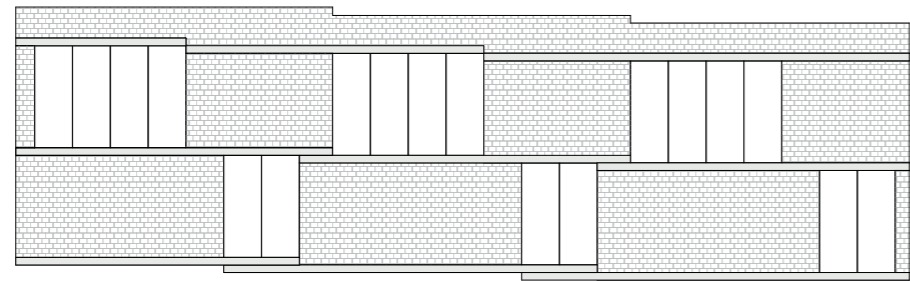
Repetisjon

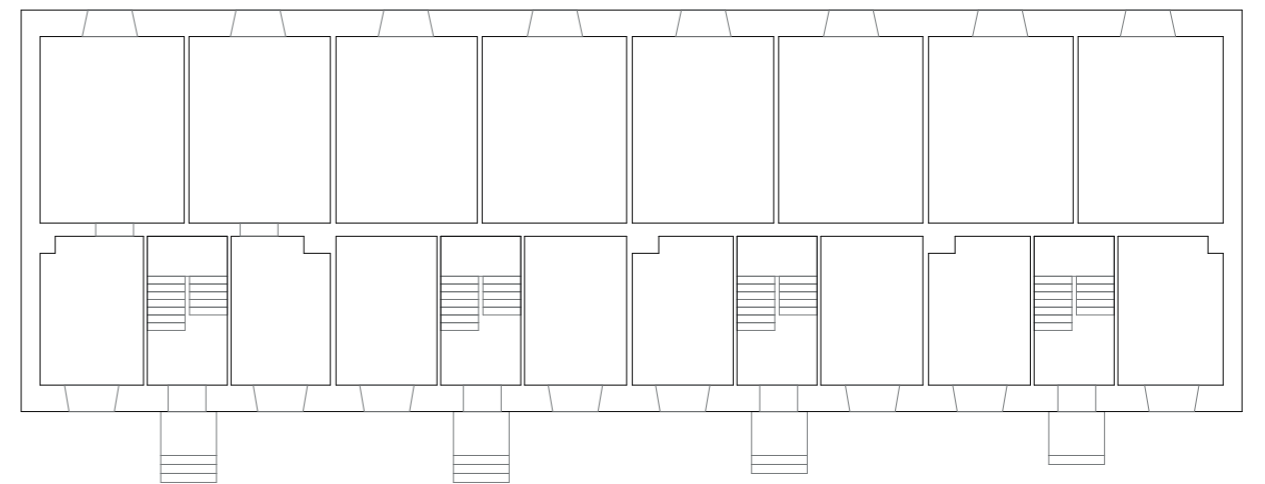
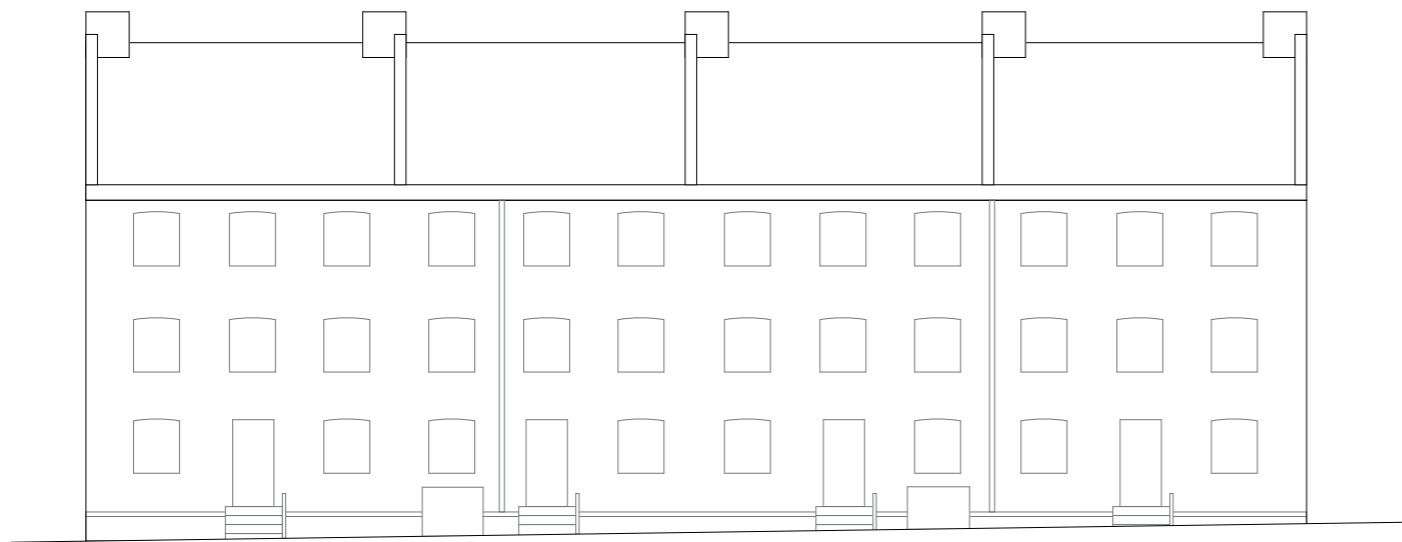
Stockbridge Colonies by the water of Leath, 1861-75
Arbeiderboliger i Glenogle Rd, Edinburgh

Hus med to innganger
Papirprosjekt

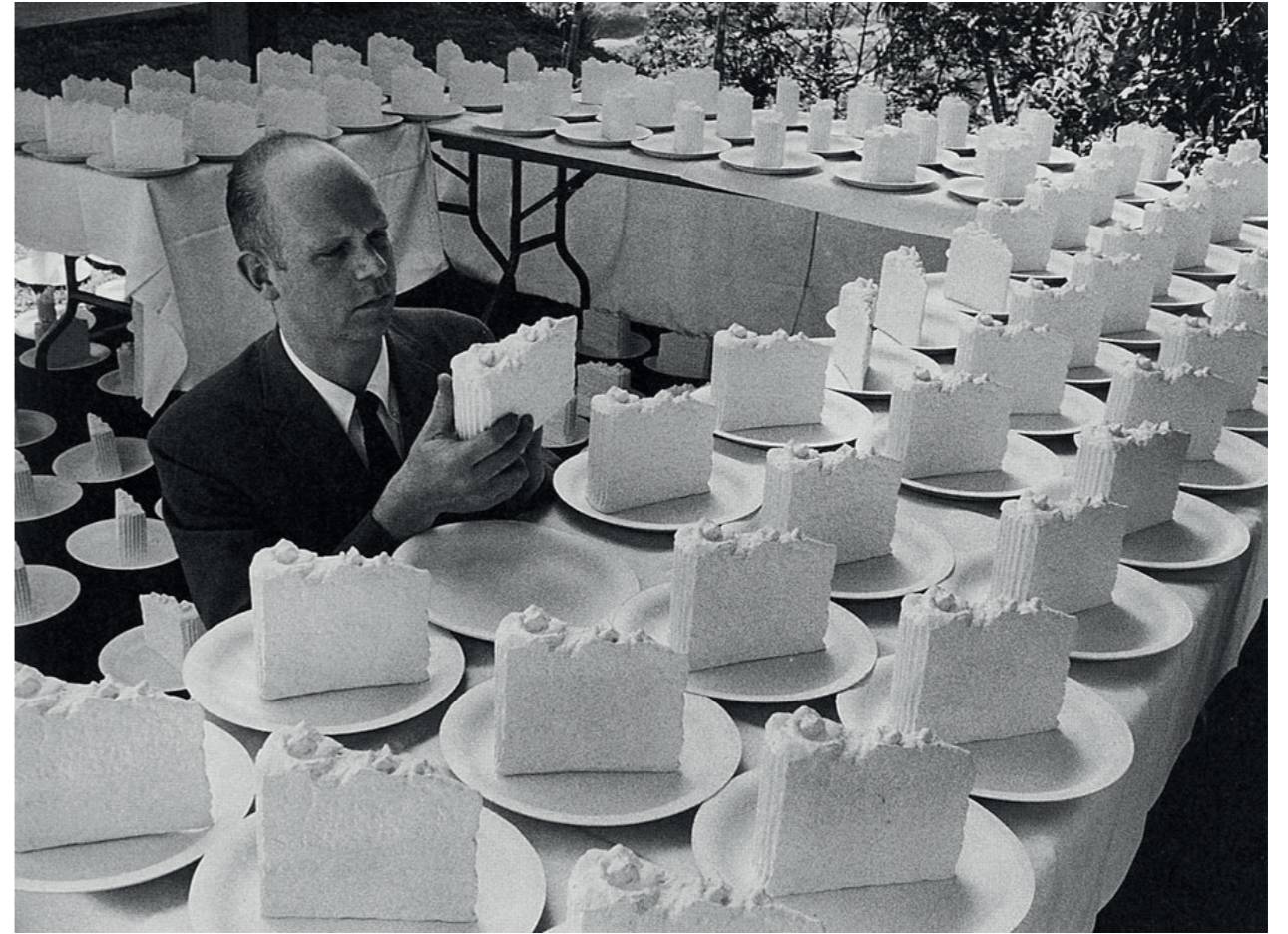

Den første arbeiderboligen i Trondheim
Sverresgate 8

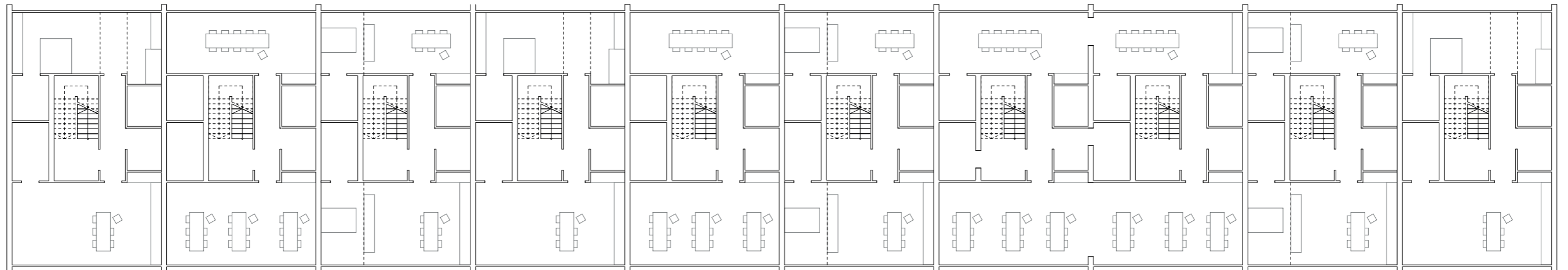

Gjentakelse av den samme arkitekturen er byens rytme. Det konstante - det som danner helhet og sammenheng. Repetisjon er helt enkelt det å gjenbruke å repetere det samme eller liknende arkitektoniske elementet flere ganger. Repetisjonen kan være regulær eller irregulær. Repetisjon kan også oppleves gjennom slektskap hvor byggene likner hverandre, og er en form for ujevn repetisjon. Grunnen til at de kan oppleves som det samme er at de består av en felles artikulering som igjen er en repetisjon.

Wedding souvenir, 1966
Claes Oldenburg

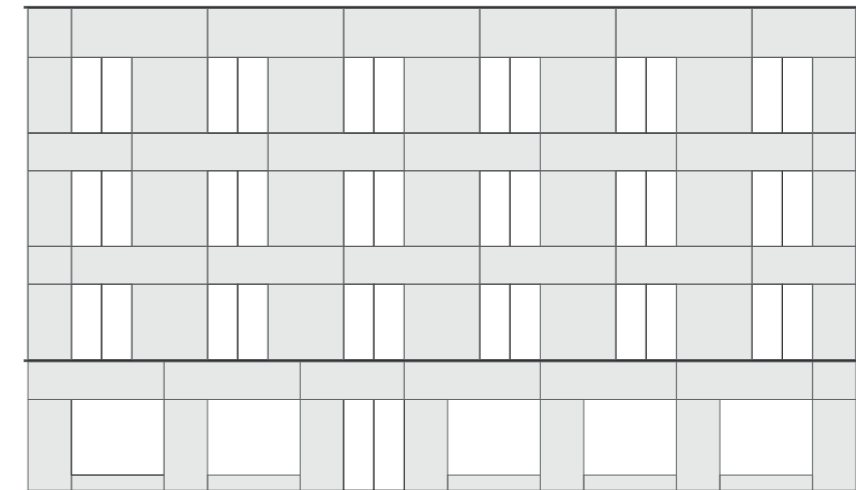
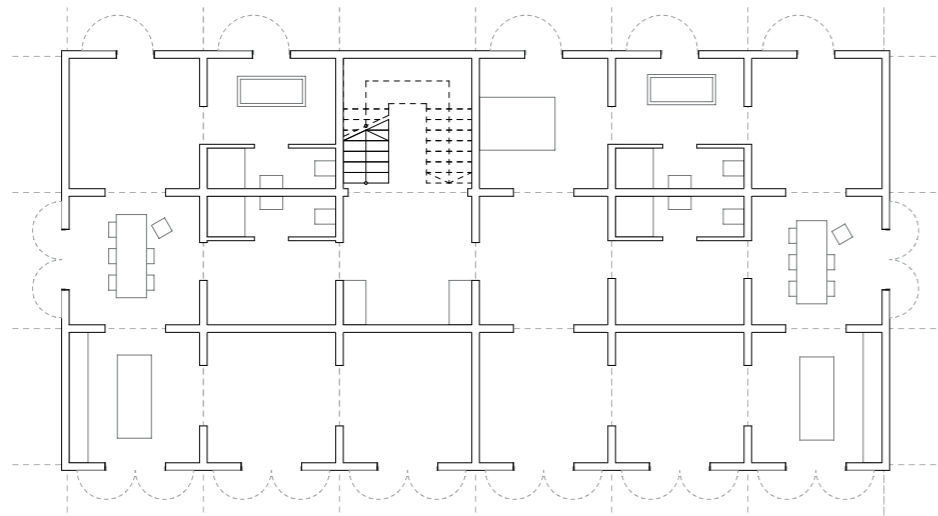
Fleksibilitet
Papirprosjekt

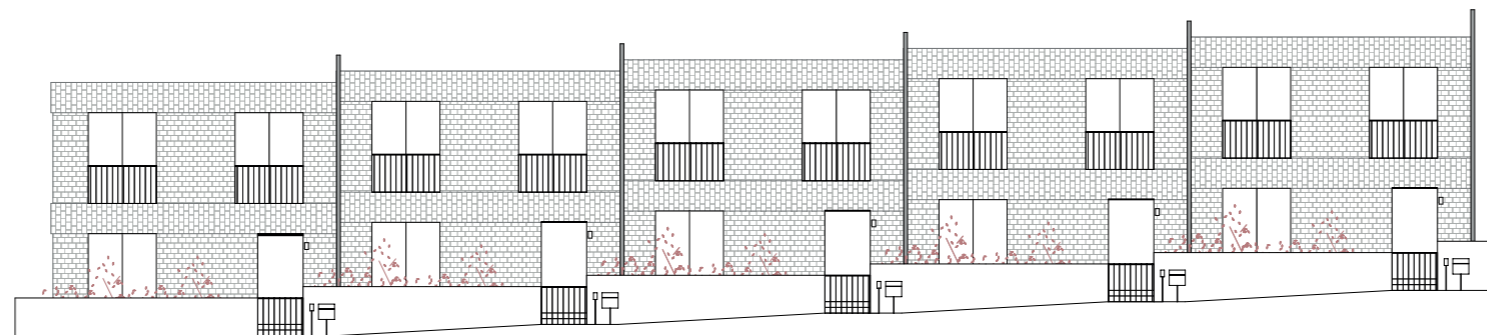
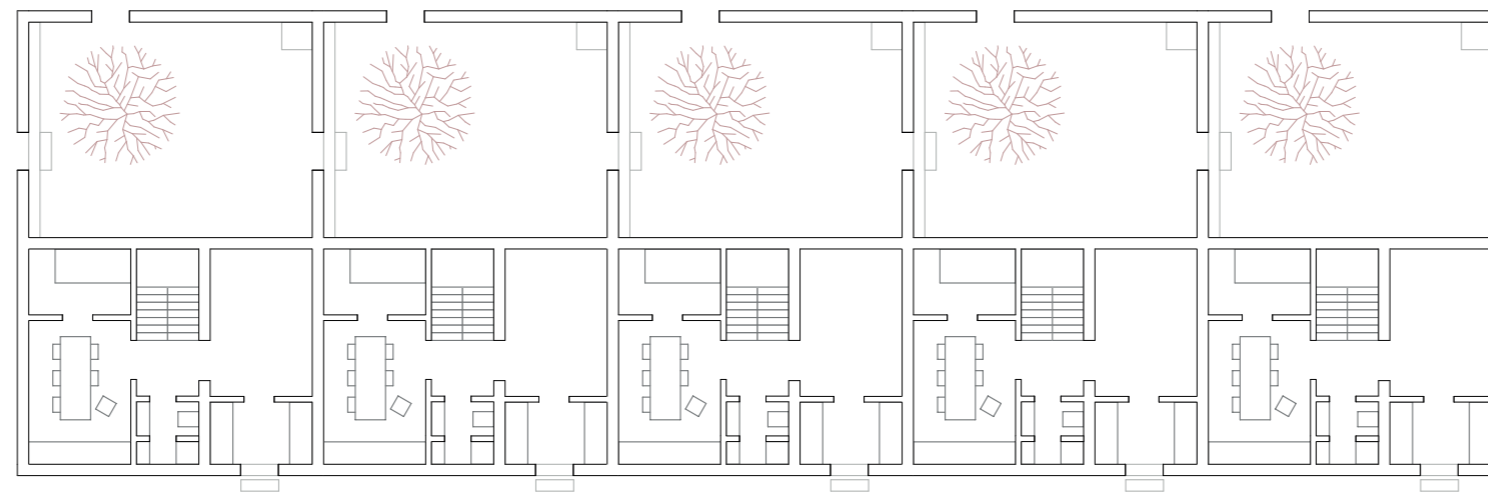

New Lanark
Robert Owen

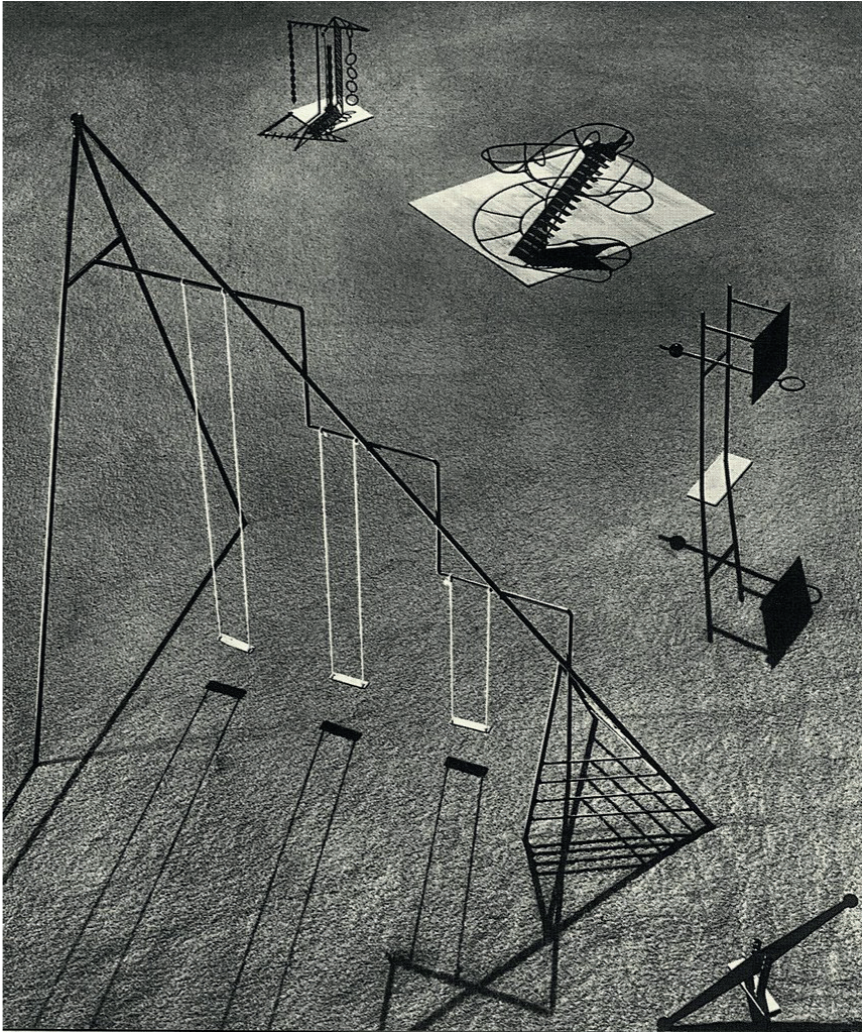
Modul
Papirprosjekt

Rekkehus
Papirprosjekt

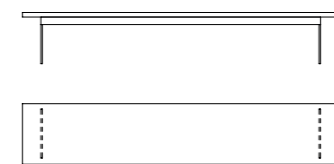
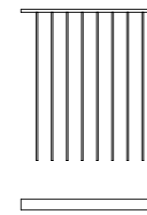
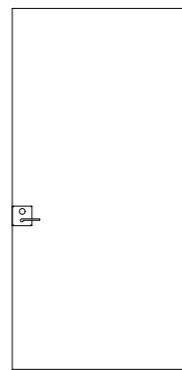

Artikulation

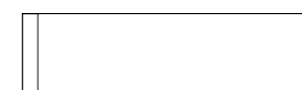
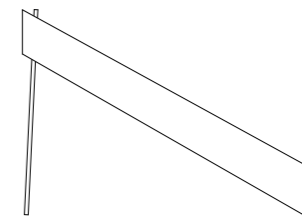
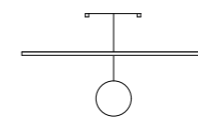
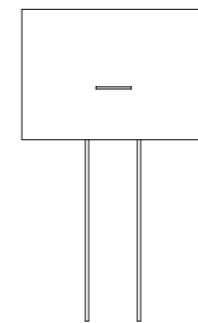
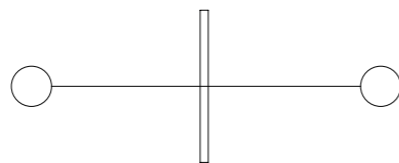
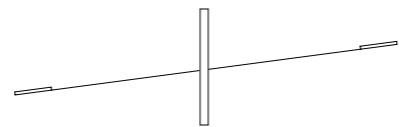
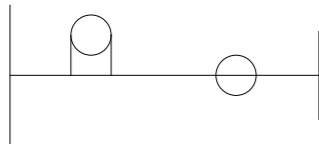
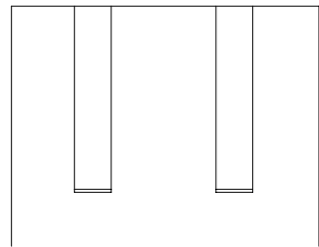

Playground Equipment, 1939
Isamu Noguchi

Inngang
Papirprosjekt

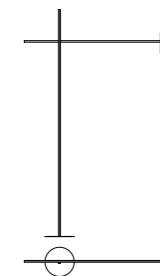
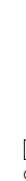

Lek
Papirprosjekt

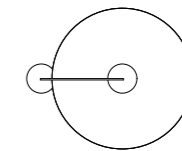
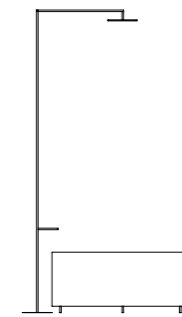
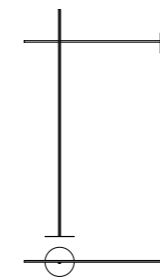
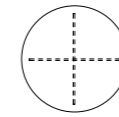
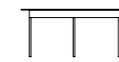

Lys
Papirprosjekt

Inne
Papirprosjekt

Små objekter kan være et virkemiddel for å forsterke identiteten til et område, men også skape variasjon. Elementene spiller på en tanke om et slektskap, og er med på å danne helhetsinntrykket til et sted.

Objekter er en mulighet for det uplanlagte. Det som blir tilført til et sted med tid og mennesker. En generell arkitektur tåler variasjon i artikulering.

En variert artikulering er viktig for en generell arkitektur. Arkitekturen er en type infrastruktur for liv, og livet kommer til uttrykk gjennom ulike artikulering og slektskap.

Hofeisenstraße, Berlin, 1925-33
Bruno Taut

11

Zumthor, Peter og Lending, Mari, (2018),
A feeling of History

18

Alexander, Christopher, (1979),
The timeless way of Building

37

Propagandaplakat arbeiderpartiet, (ukjent årstall),
<https://www.flickr.com/photos/arbeiderpartiet/3289410865/in/album-72157614017207141/>

47

Playground Carrara,
<https://architectureofdoom.tumblr.com/post/157365845788/isc20c-playground-carrara-italy-1968-enzo>

53

Apartment de M. Charles de Beisegui,
http://www.fondationlecorbusier.fr/corbuweb/morpheus.aspx?sysId=13&IrisObjectId=4572&sysLanguage=en-en&itemPos=1&itemSort=en-en_sort_string1%20&itemCount=1&sysParentName=Home&sysParentId=64

65

Hufeisensiedlung,
<https://divisare.com/projects/321806-bruno-taut-martin-wagner-hiepler-brunier-the-hufeisensiedlung>

73

Quinta da Malagueira,
<https://befrontmag.com/2017/04/13/public-housing-and-a-teaspoon-of-ethics/>

89

Stockbridge colonies by the water of Leath,
<https://inews.co.uk/inews-lifestyle/travel/affordable-housing-hot-property-colonies-became-edinburgh-institution-522406>

99

Wedding sovrenir,
<https://www.albrightknox.org/artworks/1982481-wedding-souvenir>

105

New Lanark,
http://www.robert-owen.com/?fbclid=IwAR0_awyao4t5Qs_oegqiPuGUrGmMZA4sY-su6cho3NZp4-s5sEw8iwS4WI

113

Playground equipment,
<https://www.artbook.com/blog-noguchi-playground-equipment.html>

129

Hufeisensiedlung,
<http://rebloggy.com/post/architecture-door-1920s-berlin-doors-tyren-tur-architektur-bruno-taut-1920s-arc/84664151274>

E.C. Dahls hager

Maja Paulsen Skjerdingsstad
NTNU AAR4990 Masteroppgave i arkitektur
Vår 2020

Veileder: Geir Brendeland

